

Вищий навчальний заклад
"Університет імені Альфреда Нобеля"

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Ректор Сергій ХОЛОД

"01" березня 2023 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про практику в педагогічній майстерні
для здобувачів ступеня доктора філософії у

Вищому навчальному закладі

«Університет імені Альфреда Нобеля»

ПП-551-074

Редакція 3

м. Дніпро
2023 р.

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ»	Код	Стор. 2
Положення про практику в педагогічній майстерні для здобувачів ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ППІ-551-074	Редакція 3

ЗМІСТ

1	Призначення і сфера використання	3
2	Нормативні посилання	3
3	Визначення та скорочення	4
4	Загальні положення	4
5	Мета і завдання практики в педагогічній майстерні	5
6	Організаційні основи практики в педагогічній майстерні	7
7	Зміст практики в педагогічній майстерні	7
8	Звітна документація	8
9	Прикінцеві положення	9

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ»	Код	Стор. 3
Положення про практику в педагогічній майстерні для здобувачів ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-074	Редакція 3

1. Призначення і сфера використання

1.1. Це Положення вводиться для встановлення основних вимог до проходження практики в педагогічній майстерні здобувачів ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля».

1.2. Цим Положенням керуються в своїй діяльності професорсько-викладацький склад, працівники структурних підрозділів, які задіяні у процесі професійної підготовки аспірантів, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії.

1.3. Положення не є конфіденційним документом в межах Університету.

2. Нормативні посилання

Дане Положення розроблене відповідно до чинного законодавства України та внутрішніх нормативних документів, які регламентують діяльність Університету імені Альфреда Нобеля, а саме:

<i>Код документу</i>	<i>Назва документу</i>
ДСТУ ISO 9001-2015 № 2145-VIII Від 5.09.2017 р. № 1556-VII від 1.07.2014 р. № 344 від 25.06.2013 р. № 266 від 29.04.2015 р.	Системи управління якістю. Вимоги Закон України "Про освіту" Закон України "Про вищу освіту"
№ 411 від 13.04.2011 р.	Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року, схвалена Указом Президента України Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти"
№ 579 від 12.08.2015 р.	Постанова Кабінету Міністрів України "Питання навчання здобувачів та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних вищих навчальних закладах та наукових установах за кордоном"
№ 1187 від 30.12.2015 р. від 06.02.2009 р.	Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність" Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти"
№261 Від 23.03.2016 р.	Довідник користувача Європейської кредитно-трансферної системи, затверджений Європейською комісією Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)»

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ»	Код	Стор. 4
Положення про практику в педагогічній майстерні для здобувачів ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-074	Редакція 3

№ 590
від 30.05.2016 р.

№ 1151
від 06.11.2015 р.

№ 251
від 31.12.2016 р.

№ 600
від 01.06. 2016 р.

№ 40
від 12.01.2017 р.

№ 600
від 01 червня 2016 р.

№ 44 від 12 січня 2022 р.
(із змінами)

Наказ Кабінету Міністрів України “Про ліцензування освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні”

Наказ Міністерства освіти і науки України “Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти”

Положення “Про організацію освітнього процесу в Університеті імені Альфреда Нобеля”

Наказ Міністерства освіти і науки України "Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти"

Наказ Міністерства освіти і науки України “Про затвердження Вимог до оформлення дисертації”

Наказ Міністерства освіти і науки України "Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти"

Положення про «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»

Положення про аспірантуру Університету імені Альфреда Нобеля

Положення про науково-викладацьку практику аспірантів Університету імені Альфреда Нобеля

3. Визначення та скорочення

Університет – Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля».

НПП – науково-педагогічні працівники.

ЗВО – заклад вищої освіти.

Здобувачі – здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії.

ОНП – освітньо-наукова програма.

4. Загальні положення

4.1. Практика в педагогічній майстерні є обов’язковим компонентом професійної підготовки здобувачів до науково-педагогічної діяльності у ЗВО і являє собою спільну діяльність аспіранта та керівника майстерні, яка створює умови для сходження кожного учасника на новий щабель професійності та нового досвіду шляхом самостійної або колективної творчості. Завдяки творчій співпраці кожен аспірант має можливість побачити практичну діяльність педагога-майстра, порівняти її зі своїми досягненнями, рефлексувати під керівництвом досвідченого педагога, фіксувати власне професійне зростання. Досвід майстра (науковий, викладацький) стає надбанням аспіранта у процесі активного використання у своїй практичній діяльності.

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ»	Код	Стор. 5
Положення про практику в педагогічній майстерні для здобувачів ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-074	Редакція 3

4.2. Зміст і форма проведення практики в педагогічній майстерні визначається керівником педагогічної майстерні залежно від запитів аспірантів у відповідності з навчальними планами відповідного профілю підготовки аспірантів і з урахуванням даного Положення.

4.3. Організаторами практики в педагогічній майстерні аспірантів є відділ аспірантури та докторантури, випускова кафедра та кафедри, на яких працюють керівники авторських педагогічних майстерень.

4.4. Обов'язки з організації проведення практики в педагогічній майстерні аспірантів покладено на кафедру за відповідним профілем.

4.5. Загальний обсяг роботи аспіранта в педагогічній майстерні складає 90 годин (3 кредити ЄКТС).

4.6. Практика в педагогічній майстерні проводиться протягом 1, 2 семестрів.

4.7. Аспірант за власним бажанням, згідно тематики дисертаційного дослідження може обрати майстерню, де він буде набувати педагогічного й наукового досвіду.

5. Мета і завдання практики в педагогічній майстерні

5.1. Метою практики в педагогічній майстерні є розвиток у аспірантів позитивної мотивації до педагогічної діяльності й формування професійних компетенцій, що забезпечують готовність до педагогічного проектування навчально-методичних комплексів дисциплін відповідно до профілю підготовки і проведення різних видів навчальних занять з використанням інноваційних освітніх технологій; формування умінь виконання проєктувальних, конструктивних, організаційних, комунікативних, виховних педагогічних, науково-дослідних функцій; закріплення психолого-педагогічних знань у сфері професійної педагогіки та набуття навичок креативного підходу до науково-педагогічних та дослідних завдань; формування індивідуального стилю викладацької та дослідницької діяльності.

5.2. Основними завданнями практики в педагогічній майстерні є:

- проєктування змісту індивідуальних траєкторій професійно-педагогічного розвитку аспірантів на основі врахування традицій вищої освіти, тенденцій сучасного розвитку і результатів психолого-педагогічної діагностики;

- заохочення індивідуальних побажань аспірантів у виборі режимів, способів, видів навчально-виховної діяльності на всіх етапах педагогічної практики;

- забезпечення педагогічної підтримки аспіранта як суб'єкта власної життєдіяльності;

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ»	Код	Стор. 6
Положення про практику в педагогічній майстерні для здобувачів ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-074	Редакція 3

- здійснення науково-методичного супроводу процесу формування педагогічної майстерності аспірантів;
- формування в аспірантів індивідуального стилю педагогічного спілкування, що базується на ідеях конструктивістської педагогіки; навчити способів конструювання знань, виходячи з індивідуальності й неповторного досвіду кожної особистості;
- формування в аспірантів вміння приймати інноваційні рішення, йти на певний ризик, успішно вирішувати конфліктні ситуації, що виникають при реалізації нововведення, знімати інноваційні бар'єри;
- розвиток у аспірантів здатності до професійної рефлексії, тобто досягнення відповідності власної індивідуальності реальним цілям та завданням освітнього процесу, усвідомлення професійних труднощів або успіху, осмислення сутності проблеми, народження нових перспектив їхнього розв'язання;
- ознайомлення з різними способами структурування та представлення навчального матеріалу, способами активізації навчальної діяльності, особливостями професійної риторики, специфікою взаємодії в системі «викладач-студент»;
- набуття досвіду щодо інтеграції результатів наукової діяльності в освітній процес закладу вищої освіти (розробка та впровадження унікальних авторських курсів; планування дослідницької, проектної діяльності; впровадження результатів науково-дослідницької діяльності в освітні програми);
- формування потреби в педагогічній самоосвіті, професійному зростанні, самореалізації та науково-дослідній активності.

5.3. Серед способів організації взаємодії в системі «викладач – аспірант» в педагогічній майстерні виділяємо:

- коучинг (coaching) – технологія, яка дозволяє ефективно працювати на суб'єкт-суб'єктному рівні, тобто вміти керувати собою, своїм станом, своїми ресурсами, допомагати іншим у розвитку особистісного потенціалу, у підвищенні особистої ефективності, розвивати навички комунікації, будувати конструктивні відносини з колегами, які максимально підвищують ефективність вирішення актуальних життєвих завдань;
- шедоуінг (JobShadowing) – технологія, за якої аспірант потрапляє під патронат наставника, який ніби слідує за ним як тінь (Job Shadowing – «слідувати як тінь») і допомагає йому формуватися як фахівцю;
- баддинг (Buddying), що означає партнер, друг, помічник, той, хто подає руку допомоги. Баддинг передбачає існування двох сторін: одна зі сторін передає знання, інша – отримує. Обидві сторони знаходяться у ситуації рівноцінного партнерства, передачі різної інформації, порад і рекомендацій

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ»	Код	Стор. 7
Положення про практику в педагогічній майстерні для здобувачів ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ППІ-551-074	Редакція 3

один одному на рівних правах. Однак при цьому одна зі сторін може надавати підтримку іншому в освоєнні нових компетенцій, досягненні особистих цілей або цілей групи.

6. Організаційні основи практики в педагогічній майстерні

6.1. Організацію практики та контроль за її проходженням забезпечують керівники педагогічних майстерень, за якими закріплені аспіранти.

6.2. Терміни проходження практики та її зміст зазначаються в індивідуальному плані аспіранта та затверджуються науковим керівником.

6.3. Керівником практики призначається керівник педагогічної майстерні.

6.4. Питання щодо результатів проходження аспірантами практики в педагогічній майстерні розглядається на засіданні випускової кафедри.

7. Зміст практики в педагогічній майстерні

7.1. Програма практики для майбутніх докторів філософії являє собою сукупність взаємопов'язаних організаційних документів і навчально-методичних матеріалів, що забезпечують організацію і проведення практики в педагогічній майстерні аспірантів, рівень підготовки науково-педагогічних кадрів в аспірантурі і входить до циклу професійної підготовки, у якій знання, вміння, навички визначаються спрямованістю програми аспірантури.

7.2. Для успішного проходження практики в педагогічній майстерні аспіранту необхідно володіти:

- знаннями, вміннями та навичками, здобутими в ході вивчення обов'язкових дисциплін циклу загальної та професійної підготовки;
- знаннями видів навчальної діяльності та освітніх технологій;
- методикою підготовки та проведення різних форм навчальних занять;
- сучасними інформаційними технологіями, включаючи методи отримання, обробки та збереження наукової інформації;
- методикою аналізу навчальних занять;
- знанням сучасних науково-дослідних і освітніх технологій;
- навичками професійно-особистісної самоосвіти та самовдосконалення для активізації науково-педагогічної діяльності.

7.3. Практика в педагогічній майстерні має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності майбутнього доктора філософії за такими напрямками роботи:

1. Аудиторна робота (асистентська):

- відвідування лекційних та семінарських занять керівника майстерні, за яким закріплений аспірант на період проходження практики;
- відвідування майстер-класів керівника майстерні.

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ»	Код ПП-551-074	Стор. 8
Положення про практику в педагогічній майстерні для здобувачів ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»		Редакція 3

1. Методична робота:

- вивчення досвіду провідних викладачів кафедри, за якою закріплений аспірант, у ході відвідування педагогічної майстерні та аудиторних занять із навчальних дисциплін;
- участь в обговоренні та аналізі відвіданих навчальних занять (наукова дискусія, дебати);
- розроблення разом з керівником майстерні інноваційних методів проведення занять зі студентами;
- розроблення індивідуального проекту (ділових ігор, кейсів, тестів) тощо.

2. Науково-дослідна робота:

- підготовка до публікації тез конференції;
- написання статей відповідно до теми наукового дослідження;
- добір та розроблення діагностичного інструментарію відповідно до теми дослідження;
- організація та здійснення констатувального, формувального та контрольного етапів експерименту.

8. Звітна документація

8.1. Після завершення практики в педагогічній майстерні аспіранти подають керівнику майстерні звітну документацію. На підставі поданих документів, результатів роботи аспіранта у період проходження практики та захисту звіту керівником практики приймається рішення про виконання завдань практики і виставляється оцінка.

8.2. За результатами практики проводиться залік із захистом дослідного проекту та поданням портфоліо.

8.3. Результат захисту практики вноситься в індивідуальний план аспіранта.

8.4. Матеріали до звіту з практики в педагогічній майстерні аспіранти збирають протягом усього періоду її проходження, оформлення підсумків здійснюється протягом останніх трьох днів практики.

У звіті аспіранти відображають: мету і завдання практики, індивідуальний план, трудомісткість, місце і час проходження, опис виконаної роботи і розроблених авторських матеріалів (за наявності), сформовані компетенції та рекомендації щодо вдосконалення навчального процесу. Аспіранти мають проаналізувати найбільш складні питання, що виникли під час проходження практики, успіхи та невдачі.

До звіту додаються: дослідний проект; портфоліо; результат виконаного індивідуального завдання; інші матеріали, використані або зібрані під час

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ»	Код	Стор. 9
Положення про практику в педагогічній майстерні для здобувачів ступеня доктора філософії у Вищому навчальному закладі «Університет імені Альфреда Нобеля»	ПП-551-074	Редакція 3

практики (фото-, відеоматеріали, методичні розробки, дидактичний матеріал тощо).

9. Прикінцеві положення

9.1. Положення ухвалюється Вченою радою Університету та затверджується наказом ректора Університету.

9.2. Контроль за виконанням Положення здійснюють відділ аспірантури та докторантури, гарант ОНП.

9.3. Зміни й доповнення до Положення розглядаються й ухвалюються Вченою радою Університету та затверджуються наказом ректора Університету.